

Positiv satsing på kompetanse og forskning

Notat til Utdannings- og forskningskomiteen
Angående sak: Statsbudsjettet 2020
Prop. 1 S (2019-2020)

Innledning

Arbeidsgiverforeningen Spekter mener budsjettforslaget inneholder mange positive elementer. På et overordnet nivå ønsker Spekter å gi positiv tilbakemelding på tiltak i Statens lånekasse som vil fremme livslang læring og flere av tiltakene under Kompetansereformen.

Programkategori 07.40, Høyere yrkesfaglig utdanning, **Kap 240 Fagskoler, post 60**

Det foreslås en viss opptrapping for fagskolene, men ganske beskjedent.

Selv om også en del av tiltakene knyttet til Kompetansereformen i form av utvikling av nye studietilbud også ventelig vil gå til utvikling av fagskoletilbud, fremstår budsjettet som beskjedent med tanke på tidligere signaler fra Regjeringen om en kraftig satsing på fagskoler.

Spekter mener at det generelt sett satses for lite på fagskoler. De offentlige utgiftene som går til fagskoler er i størrelsesorden 3 prosent av det som går til universiteter og høyskoler. Med tanke på at fagskolene er det mest sentrale virkemiddelet for å gi relevante tilbud til de med

fag- og yrkesopplæring, kunne en ytterligere styrket fagskolesektor gitt økt status og «drahjelp» til fag- og yrkesopplæringen, ikke minst med tanke på rekruttering og synliggjøring av karrieremuligheter. Spekter mener dette kunne vært et bidrag til å løse nåværende og fremtidige arbeidskraftsutfordringer

Fagskolesektoren trenger i tillegg til flere studieplasser også en mer robust finansieringsordning som i det minste dekker de reelle kostnadene for fagskolene med offentlig støtte. Ifølge en studie fra NIFU i forbindelse med Grundt-utvalget (Fagskoleutvalget) er ikke dette tilfelle. På sikt er dette viktig for kvalitetsutvikling og minst like viktig som en satsing på studieplasser alene.

Programkategori 07.50, Kompetansepolitikk og livslang læring

Kap 258 Tiltak for livslang læring, post 01
Spekter mener det er positivt at Regjeringen trapper opp tiltak under Kompetansereformen og at dette skjer skrittvis slik at man kan få erfaring, kunnskapsinnhenting og kunne foreta justeringer underveis.

Mange av elementene i budsjettforslaget er i tråd med det Markussen-utvalget har foreslått, og Spekter har i sammenheng med høringen om denne gitt uttrykk for at tiltak må innføres gradvis. Det aller viktigste er at tiltakene svarer ut det som er arbeidslivets reelle behov. Samtidig har vi advart mot å etablere et så omfattende byråkrati rundt tiltakene som utvalget har foreslått.

Når det gjelder *Fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse* er ikke Spekter fornøyd med at dette nesten utelukkende er et tilbud som angår private virksomheter, og vi har sammen med KS gitt uttrykk for dette i brev til politisk

ledelse i KD. Behovet for økt digital kompetanse er minst like stort i offentlig eide virksomheter som i private. Vi mener også dette kan virke konkurransevridende da mange offentlig eide virksomheter som ikke tilhører forvaltningen også befinner seg i det samme markedet som private virksomheter.

Det bevilges også 33 mill for å utvikle den nasjonale tjenesten for digital karriereveiledning. God og helhetlig karriereveiledning er viktig hvis man skal lykkes med å «lære hele livet» Det er positivt at KD og ASD forsetter å samarbeide om å utvikle dette digitale verktøyet.

Programkategori 07.60, Høyere utdanning Kap 260 Universiteter og høyskoler, post 50

Regjeringen foreslår en viss opptrapping av studieplasser, blant annet med 75 plasser innen helse- og sosialfag (med vekt på sykepleierutdanning). Dette representerer en beskjeden økning, men et skritt i riktig retning.

Spekter vil påpeke at tilgang til gode og relevante praksisplasser er en flaskehals, særlig i sykepleierutdanningene. En økning i utdanningskapasiteten bør ta hensyn til dette. Det er særlig to tiltaksområder som peker seg ut, det ene er å utvikle flere gode og relevante praksisarenaer i kommeunesektoren, det andre er å utvikle nye og innovative modeller for praksis og veiledning. Spekter skulle gjerne sett at det var satt av midler i budsjettforslaget til et slikt utviklingsarbeid for praksis og veiledning.

Programkategori 07.80, Utdanningsstøtte Kap. 2410, Statens lånekasse for utdanning, post 50–90

Det foreslås tilpasninger i Lånekassen som bedre skal legge til rette for at voksne kan ta utdanning og videreutdanning. Blant annet justeres aldersgrensene for avkorting (fra 45 til 50 år) og tilbakebetaling (fra 65 til 70 år) og bedre muligheter for å kunne ta lån for å finansiere deltidsstudier. Det vil også bli bedre muligheter for tilleggs lån for de over 30 år.

Spekter mener det er positivt at det foreslås en omlegging i Lånekassen som i større grad legger til rette for livslang læring.

Programkategori 07.90, Integrering og mangfold

Regjeringen foreslår å styrke tiltak for økt integrering, blant annet med en styrking av norskopplæring for voksne, jobbsjansen og områdesatsing rettet mot barn og unge.

Spekter mener dette er positivt og kan på sikt representere en mobilisering av arbeidskraft.